

Του: Π.Υ. Γρηγόρη Τσαλή

Περπατώντας με προσοχή στα μονοπάτια του internet

Περπατώ εις το internet ... όταν ο λύκος δεν είναι εδώ.

Παραφράζοντας τη γνωστή στροφή από το τραγουδάκι των παιδικών χρόνων, που νουθετούσε τα παιδιά για τις κακοτοπιές, μπορούμε σήμερα να μιλήσουμε για τους κινδύνους που επιφυλάσσει ο κυβερνοχώρος, ιδιαίτερα στα νεαρά άτομα.

Έχουμε γράψει ξανά πως το Internet είναι αναμφισβήτητα η πύλη σ' ένα κόσμο μαγικό, καθώς μπορεί κάποιος να έχει πρόσβαση σε χιλιάδες πηγές γνώσης και ψυχαγωγίας, καθισμένος στη καρέκλα του σπιτιού του.

Πολλοί έχουν παρομοιάσει το internet με δάσος. Και το δάσος είναι μαγικό!

Δεν θα άφηνε όμως κανείς ένα παιδί μόνο του στο δάσος.

Με την ίδια λογική, αφήνοντας ένα παιδί να σερφάρει μόνο του στο internet, είναι ακριβώς σαν να το έχει εγκαταλείψει μόνο του στο δάσος.

Τα τελευταία χρόνια και στη χώρα μας, έχουν δραστηριοποιηθεί πολλοί οργανισμοί, που έχουν σαν σκοπό την ενημέρωση του μέσου χρήστη, γύρω από την άγνοια κινδύνων περιήγησης στο internet και κυρίως, με σαφή αναφορά στην

παιδική και νεανική ηλικία.

Οι πλέον φερέγγυοι από αυτούς τους οργανισμούς, είναι αυτοί που χρωστούν την ύπαρξή τους σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία με τη σειρά τους βασίζονται πάνω στις ανάλογες κοινοτικές οδηγίες και στη νομοθεσία.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Safer Internet.

Πληκτρολογώντας www.saferinternet.gr εισερχόμαστε στο φιλικό περιβάλλον μιας ιστοσελίδας που έχει από δημιουργίας της σαν στόχο την προστασία των χρηστών του Διαδικτύου.

Όταν λέμε φιλικό περιβάλλον, αυτό γίνεται αισθητό ακόμα και από την σελίδα υποδοχής (home page), καθώς δεσπόζουν τρεις καρτουμιστικές φιγούρες που παραπέμπουν στις τρεις υποενότητες της συγκεκριμένης ιστοσελίδας, που είναι: οι Μεγάλοι, οι Έφηβοι και οι Μικροί.

Πατώντας πάνω σε κάθε μια από τις τρεις αυτές επιλογές, το περιβάλλον της ιστοσελίδας αλλάζει και προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις δυνατότητες κάθε μιας ξεχωριστής κατηγορίας.

Έτσι, για παράδειγμα, όταν οι μικροί επισκέπτες της ιστοσελίδας κάνουν κλικ πάνω στην επιλογή «Μικροί», μια πα-

νέμορφη σελίδα ξεδιπλώνεται, με ένα φανταστικό νησί, όπου με απλά βήματα, με το ποντίκι, μπορούν μέσα από ένα διασκεδαστικό διαδραστικό παιχνίδι, να μάθουν τα πάντα γύρω από τους κανόνες ασφαλούς περιήγησης στο Διαδίκτυο.

Ένα μικρό παράδειγμα του επικοινωνιακού τρόπου με τον οποίο το Safer Internet προσεγγίζει τα παιδιά, για να τα ενημερώσει για τους «κακούς» του Διαδικτύου είναι ένα πειρατικό καράβι που γυροφέρνει το νησί, με τη γνωστή μαύρη σημαία των πειρατών να ανεμίζει συμβολικά. Κάνοντας κλικ πάνω στη σημαία, εμφανίζονται τα παρακάτω:

«Οι κακοί του Διαδικτύου.»

Ωχ! Ο καρχαρίας ανέβασε στο βυθο-tube βίντεο με το χταπόδι που έμπλεξε δύο από τα πόδια του και παραπάτησε, ενώ οι σουπιές απειλούν με μηνύματα τη γαρίδα ότι αύριο στο σχολείο θα μαζευτούνε όλες και θα τη γεμίσουν μελάνι. Τώρα όλα τα ψάρια γελάνε με το χταπόδι, ενώ η γαρίδα φοβάται να πάει σχολείο. Θα πάω να πω δυο λογάκια στον καρχαρία και τη σουπά αλλά και στους φίλους μας που χρειάζονται βοήθεια.

Προς καρχαρία και σουπά

► Οφείλετε να σέβεστε και να μην παρενοχλείτε τους άλλους.

► Μην προωθείτε φωτογραφίες, βίντεο ή φήμες που μπορεί να φέρουν κάποιον σε πολύ δύσκολη θέση.

► Το ξέρετε ότι, αν συνεχίσετε αυτή τη συμπεριφορά, μπορεί να έχετε μπλεξίματα; Ήδη ο φαροφύλακας ψάχνει να σας βρει...

Προς χταπόδι και γαρίδα

► Μην απαντάτε ποτέ σε απειλητικά μηνύματα. Επίσης μην τα διαγράφετε. Δείξτε τα στους γονείς σας και ζητήστε τους να σας βοηθήσουν.

► Αν δείτε μια προσβλητική για εσάς φωτογραφία ή ένα βίντεο στο Διαδίκτυο, ζητήστε βοήθεια από τους γονείς σας ή κάποιον ενήλικα της εμπιστοσύνης σας.

► Αν χρειάζεστε υποστήριξη, τηλεφωνήστε στο 800 11 800 15 ή κάντε κλικ στο σωσίβιο που θα βρείτε στη θάλασσα γύρω από το νησί μας.»

Με την ίδια λογική, όπως προηγουμένως για τους... κακούς υπήρχε το πειρατικό καράβι με την μαύρη σημαία, έτσι, όταν περάσεις το ποντίκι του υπολογιστή, πάνω από το μικρό σπιτάκι - σχολείο στο νησί, αναδύεται το μενού για τους... «Καλούς τρόπους στο Διαδίκτυο».

«Όπως και στην καθημερινή ζωή, έτσι και στο νησί του Saferinternet.gr αλλά και σε όλο το Διαδίκτυο υπάρχουν κανόνες συμπεριφοράς που δεν πρέπει να αγνοείς. Δες λοιπόν τους κανόνες που έφτιαξα μαζί με το πλήρωμά μου:

- Μην γράφεις με ΚΕΦΑΛΑΙΑ γράμματα όταν στέλνεις ηλεκτρονικό μήνυμα ή όταν κάνεις chat. Τα κεφαλαία γράμματα ισοδυναμούν με φωνές. Μην το κάνεις, εκτός και εάν είναι πραγματικά απαραίτητο.

- Η αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων με μεγάλα αρχεία θα μπορούσε να εμποδίσει ή να επιβραδύνει σημαντικά την παραλαβή αλληλογραφίας του παραλήπτη. Ενημέρωσέ τον λοιπόν πριν στείλεις ένα τέτοιο μήνυμα.

- Μην στέλνεις ηλεκτρονικά μηνύματα spam. Κάτι τέτοιο απαγορεύεται, και είναι πολύ ενοχλητικό.

- Εάν στέλνεις το ίδιο μήνυμα σε διαφορετικούς ανθρώπους που δεν ξέρουν ο ένας τον άλλον, πρέπει να βάζεις όλες τις διευθύνσεις τους στο πεδίο «BCC» (κρυμμένο αντίγραφο), για να αποφύγεις την δημοσίευση της διεύθυνσης του κάθε παραλήπτη στους άλλους.

- Συγχώρεσε ορθογραφικά ή συντακτικά λάθη, ή ακόμα «χαζές» (κατά την κρίση σου) ερωτήσεις, που κάνουν οι φίλοι σου όταν σου στέλνουν e-mail ή όταν κάνετε chat και μην τους προσβάλεις δημόσια. Όλοι μας ήμασταν κάποτε «πρωτάρηδες» στο Διαδίκτυο, και όλοι μας έχουμε κάνει κάποιο λάθος στο παρελθόν.»

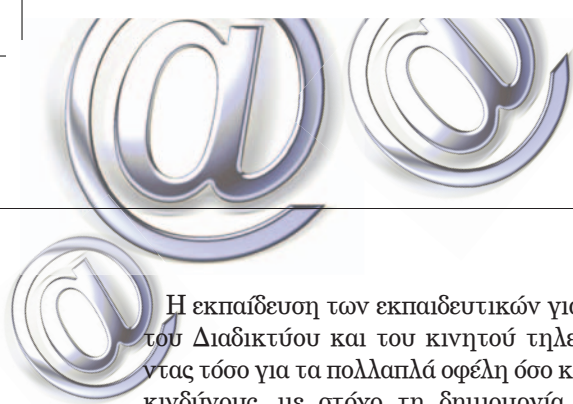
Η Δράση Ενημέρωσης Saferinternet.gr του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου και η εκστρατεία ενημέρωσης και επαγρύπνησης που διεξάγεται στη χώρα μας από το 2004, υλοποιούνται υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο του προγράμματος Safer Internet.

Οι κύριοι στόχοι της δράσης Saferinternet.gr είναι:

Η προστασία των ανήλικων χρηστών του Διαδικτύου από ακατάλληλο ή επιβλαβές για αυτούς περιεχόμενο, ή από ακατάλληλη ή επιβλαβή συμπεριφορά.

Η ενημέρωση των γονέων για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να προστατευθούν αλλά και να προστατεύσουν αποτελεσματικά τα παιδιά τους από τους κινδύνους που εγκυμονούν από τη μη ορθή χρήση των διαδραστικών τεχνολογιών, όπως είναι το Διαδίκτυο ή το κινητό τηλέφωνο.

Η προώθηση των θετικών πλευρών των διαδραστικών τεχνολογιών, ως εργαλεία της καθημερινής μας ζωής.

Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου και του κινητού τηλεφώνου, ενημερώνοντας τόσο για τα πολλαπλά οφέλη όσο και για τους πιθανούς κινδύνους, με στόχο τη δημιουργία πολλαπλασιαστικής δράσης μέσα στην τάξη.

Η ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ ανηλίκων και γονέων σχετικά με τη χρήση του Διαδικτύου, η προώθηση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού και της κριτικής σκέψης.

Η υποστήριξη, γονέων, εκπαιδευτικών, αλλά και ανηλίκων χρηστών με κατάλληλο ενημερωτικό υλικό.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, το Saferinternet.gr υλοποιεί σειρά δραστηριοτήτων όπως διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων για το κοινό, σεμινάρια προς εκπαιδευτικούς, προώθηση θεμάτων που σχετίζονται με την ασφάλεια στο Διαδίκτυο στα ΜΜΕ, δημιουργία πολυμορφικού on line και έντυπου ενημερωτικού υλικού, καθώς και τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές καμπάνιες. Το Saferinternet.gr συνεργάζεται με εκπροσώπους του κράτους, της βιομηχανίας των νέων τεχνολογιών καθώς και με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό με πρωταρχικό σκοπό την εξασφάλιση ενός ασφαλέστερου διαδικτυακού περιβάλλοντος.

Η δράση Saferinternet.gr αποτελεί τον εθνικό εκπρόσωπο του Πανευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Κέντρων Ενημέρωσης και Επαγρύπνησης Insafe, με 27 μέλη στην Ευρώπη. Στα πλαίσια του Insafe το Saferinternet.gr ανταλλάσσει απόψεις, εμπειρίες, βέλτιστες πρακτικές και πληροφοριακό υλικό με τα άλλα Ευρωπαϊκά Κέντρα.

Το Saferinternet.gr αποτελεί μια από τις τρεις δράσεις του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, δίπλα στην Γραμμή Καταγγελιών Safeline και τη Γραμμή Βοήθειας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ.

Μερικά παραδείγματα, σχετικά με παγίδες και κακοτοπίες στο Διαδίκτυο, που οι νέοι, αλλά και οι μεγάλοι αγνοούν, ή τις προσπερνούν με επιπολαιότητα, αντλήσαμε τόσο από τις σελίδες του Saferinternet.gr, αλλά και από το infocafe.eu.

Περάστε κύριοι κλέφτες

Παρακαλώ ελάτε να με κλέψετε. Και αν πιστεύετε ότι δεν είναι ποτέ δυνατόν να το πει κάποιος αυτό, δεν έχετε παρά να επισκεφτείτε το <http://pleaseroobme.com>. Η ιστοσελίδα προσπαθεί να μας εξηγήσει τους κινδύνους που ελλοχεύουν στα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης όπως το twitter και το facebook, όταν εμείς αναρτούμε πληροφορίες για την προσωπική μας ζωή. Για παράδειγμα, γράψτε για να το δουν οι φίλοι σας ότι πάτε εκδρομή το Σαββατοκύριακο. Θαυμάσια σας ζηλεύουν! Θαυμάσια και για τους κλέφτες που έχουν δύο μέρες να σας αδειάσουν το σπίτι. Αν μάλιστα έχετε βάλει και την ακριβή τοποθεσία του σπιτιού σας στο Google maps, ακόμα καλύτερα. Δεν θα χρειαστεί να ψάξουν καθόλου.

Προσοχή στο chat

Τα chat rooms στο Διαδίκτυο κερδίζουν ολοένα και περισσότερους νέους, οι οποίοι επιθυμούν να κάνουν φίλους και να επικοινωνήσουν. Πόσο όμως ασφαλή είναι τα chat rooms; Στην ηλεκτρονική διεύθυνση chatdanger.com μπο-

ρείτε να βρείτε χρήσιμες συμβουλές για τους κινδύνους που εγκυμονούν.

Πριν δημοσιεύσεις, σκέψου!

«Πριν δημοσιεύσεις, σκέψου!». Με αυτή τη φράση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλεί τους νέους της Ευρώπης να προσέχουν όλα όσα δημοσιεύουν στο Ίντερνετ και ιδίως στα κοινωνικά δίκτυα. Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της Κομισιόν, τουλάχιστον το 50% των Ευρωπαίων εφήβων αποκάλυπτουν προσωπικές πληροφορίες στον κυβερνοχώρο, πληροφορίες οι οποίες όχι μόνο μπορεί να διαβαστούν από όλους αλλά και παραμένουν για πάντα προσβάσιμες. Τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας είναι απογοητευτικά: Λιγότερες από τις μισές εταιρείες κοινωνικής δικτύωσης (περίπου το 40%) έχουν φροντίσει ώστε το προφίλ των χρηστών ηλικίας κάτω των 18 ετών να είναι προσβάσιμο μόνο από τους προεπιλεγμένους φίλους τους.

Ανακαλύψτε την αντιγραφή

Η αντιγραφή είναι η μεγάλη μαστίγα του διαδικτύου. Και όταν τα άλλα μέσα κλέβουν το διαδίκτυο, δεν υπάρχει εύκολα τρόπος να το διαπιστώσουμε. Για να προστατευτεί, τουλάχιστον, από άλλες ιστοσελίδες που κλέβουν τα γραπτά του, ο κάθε χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει το εργαλείο που βρίσκεται στη σελίδα www.coryscape.com. Η διαδικασία είναι πολύ απλή. Πληκτρολογείτε τη διεύθυνση της σελίδας ή του blog σας και το coryscape βρίσκει πού αλλού στο δίκτυο βρίσκονται τα γραπτά σας. Εκείνο που δεν εξακριβώθηκε ακόμη είναι εάν τσεκάρει μόνο τα κείμενα της πρώτης σελίδας ή εάν ψάχνει και στα αρχεία. Επίσης δεν ξέρουμε τι γίνεται αν κάποιος κλέψει μία ή δύο παραγράφους.

Γραμμή Βοήθειας 800 11 800 15

Κατά τους 4 πρώτους μήνες λειτουργίας της, η Γραμμή Βοήθειας 800 11 800 15 του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου δέχτηκε 443 αιτήματα σχετικά με προβλήματα που προέκυψαν κατά τη χρήση του Διαδικτύου. Το περιεχόμενό τους αφορούσε κυρίως στην αναζήτηση πληροφοριών, στην εξάρτηση, στις απάτες, στο επικίνδυνο περιεχόμενο, στη βία και τον εκφοβισμό και στην κλοπή [...]

INHOPE

Η απομάκρυνση παράνομου υλικού από το Διαδίκτυο είναι ένα θέμα παγκοσμίου ενδιαφέροντος. Υπάρχουν σήμερα 33 Ανοικτές Γραμμές Καταγγελίας, οι οποίες συνεργάζονται μεταξύ τους για την αποτελεσματικότερη λειτουργία τους, με το συντονισμό του inhope.org, που είναι ο Σύνδεσμος Ανοικτών Γραμμών Διαδικτύου διεθνώς. Ο σύνδεσμος υποστηρίζεται από το “Safer Internet Plus Program” της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ευχαριστούμε τη δημοσιογράφο κυρία Βάλια Καϊμάκη, εκπρόσωπο του Safer Internet, για τις χρήσιμες πληροφορίες και τη βοήθειά της.]